

Archeologienota

Lichtervelde Leysafortstraat

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

4-8-2017

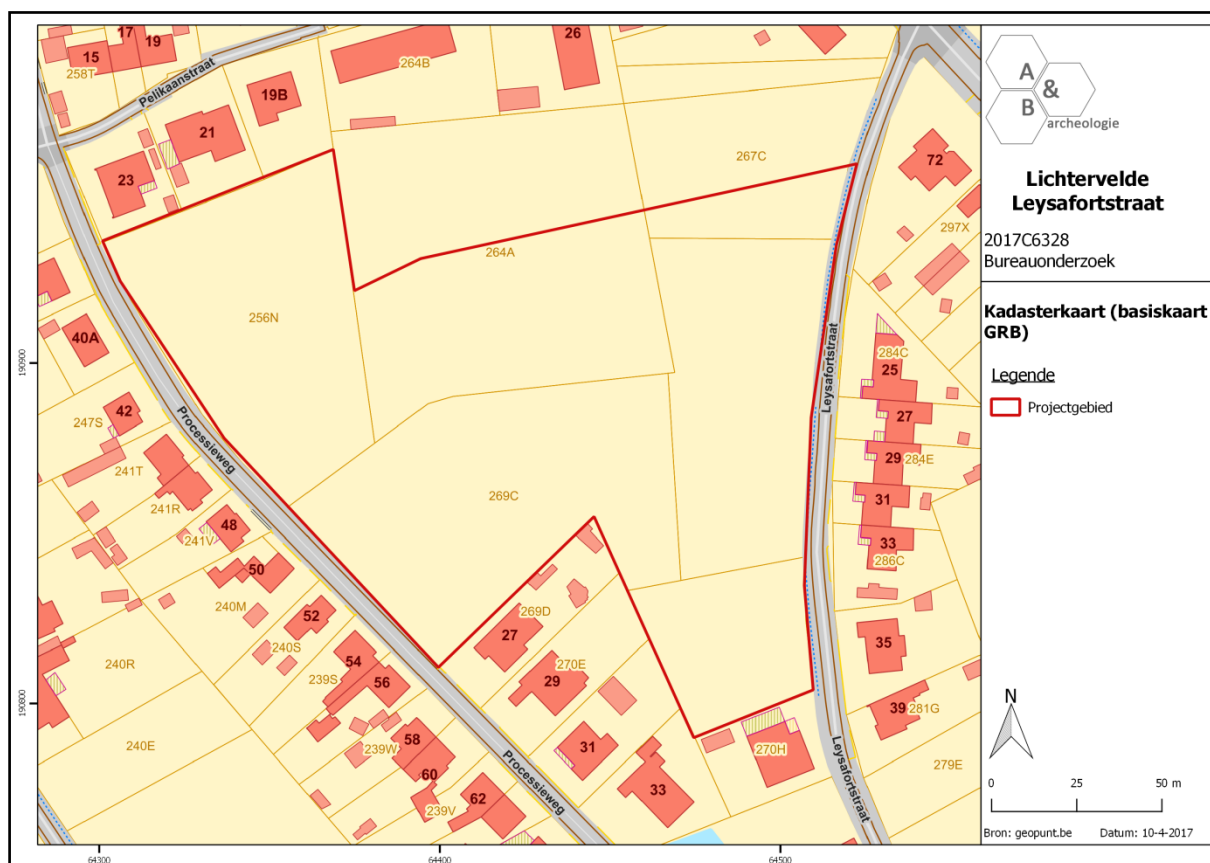
1. Gemotiveerd advies

Het terrein bevindt zich aan de Leysafortstraat en de Processieweg te Lichtervelde (West-Vlaanderen). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 21188m². Het gaat om drie eigendommen. Een eerste eigendom met perceelnummer 256N heeft een grootte van 4650m². Een tweede eigendom omvat drie percelen die samen een oppervlakte van 11888m² hebben. Een derde eigendom betreft een deel van perceelnummers 264A en 267C met samen een grootte van 4650m². Alle percelen zijn in gebruik als akkerland.

Op het terrein zullen 44 nieuwbouwwoningen met nutsvoorzieningen gebouwd worden. Centraal op het terrein zal een wegenis aangelegd worden. Deze wegenis zal twee verbindingen maken met de Leysafortstraat. Bovendien worden twee groenzones voorzien, enerzijds met parkeergelegenheden en een gracht en anderzijds met een groot waterbekken. De werkzaamheden zullen het volledige plangebied omvatten. Het bodemarchief zal bijgevolg intensief verstoord worden.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied dat dermate verstoord zal worden noodzakelijk om een verder vooronderzoek uit te voeren. Het geselecteerde gebied voor verder onderzoek betreft het volledige plangebied. In totaal bedraagt de afgebakende zone een oppervlakte van 21188m². Er wordt geadviseerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Het proefsleuvenonderzoek kan op het moment van schrijven nog niet uitgevoerd worden aangezien het momenteel nog in gebruik is door een pachter en dat de velden ingezaaid zijn met gewassen.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Lichtervelde Leysafortstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 64301 en Y: 190789; X: 64522 en Y: 190962

Kadastergegevens: Afdeling 1, Sectie D, perceelnummers 256N, 269C, 268A, 270G, 264A en 267C

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 21888m². Op basis van de impact van de werkzaamheden dient over de volledige oppervlakte verder vooronderzoek te gebeuren door middel van proefsleuven. De totale oppervlakte van de proefsleuven bedraagt ca. 2189m² oftewel 10% van de afgebakende zone. Het sleuvenplan is volgens een O-W oriëntatie opgesteld om een duidelijk inzicht te krijgen in het archeologische potentieel. Aanvullend op de proefsleuven dienen nog kijkvensters, dwars- of volgsleuven aangelegd te worden met een dekkinggraad van 2,5% oftewel 547m² van het terrein. Deze kunnen vrij ingepland worden door de uitvoerende erkende archeoloog. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 2736m² van het volledige plangebied onderzocht.

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Kunnen sporen in verband gebracht worden met de nabijgelegen opgravingen? Sporen uit de vroege of volle middeleeuwen?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

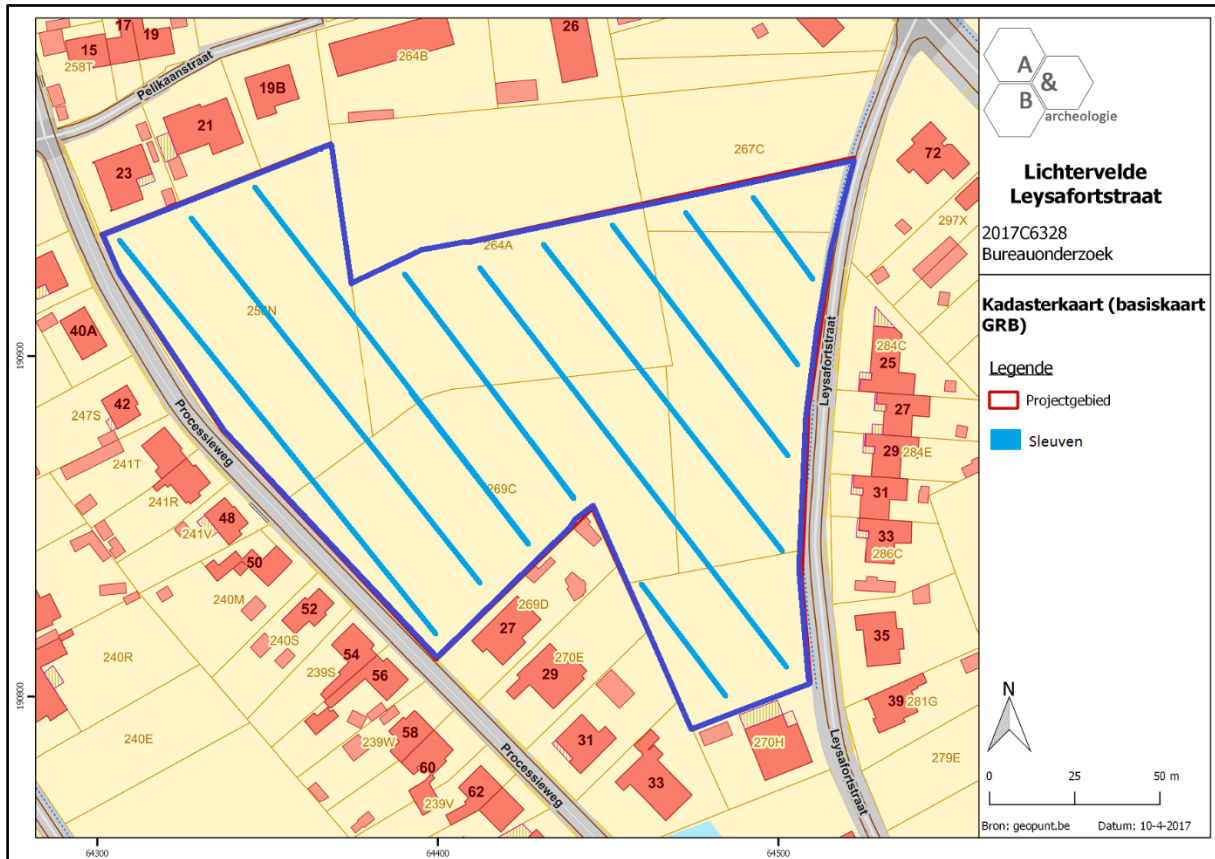
Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 2. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en overwegend NW-ZO georiënteerd. In dit geval zullen 10 parallelle NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

Er wordt 10%, oftewel ca. 2189m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 547m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 2736m² onderzocht. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.